

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ І
ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ З ЛІНГВІСТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН**
(для студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології
освітньо-кваліфікаційних рівнів “бакалавр”,
“спеціаліст” та “магістр”)

Укладач: В.В. Жуковська

ЖИТОМИР 2009

*Рекомендовано вченою радою Житомирського
державного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від 27 листопада 2009 року)*

Рецензенти:

Мойсієнко В.М. – доктор філологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту філології та журналістики ЖДУ імені Івана Франка

Сингаївська А.В. – кандидат філологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту іноземної філології ЖДУ імені Івана Франка

Могельницька Л.Ф. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов Житомирського технологічного університету

Жуковська В.В. Методичні рекомендації до написання, оформлення і захисту курсових робіт з лінгвістичних дисциплін (для студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології освітньо-кваліфікаційних рівнів “бакалавр”, “спеціаліст” та “магістр”) — Житомир, 2009. — 48 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів “бакалавр”, “спеціаліст” та “магістр”, які виконують курсові роботи з лінгвістичних дисциплін, а також викладачів для здійснення ними керівництва курсовими роботами студентів. Методичні вказівки містять вимоги до оформлення курсових робіт, порядок їх підготовки до захисту, критерії оцінювання та додатки, у яких наводяться графік роботи над курсовою роботою, зразки оформлення титульної сторінки, змісту, ілюстрацій, таблиць та списку використаних джерел.

© Житомирський державний університет
імені Івана Франка, 2009

ЗМІСТ

1. Курсова робота як складова науково-дослідної діяльності студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології.....	5
2. Етапи виконання курсової роботи.....	9
2.1. Вибір теми курсової роботи.....	10
2.2. Вивчення спеціальної літератури та інших джерел з теми дослідження.....	10
2.3. Складання плану курсової роботи.....	13
3. Структура курсової роботи.....	14
3.1. Вступна частина.....	15
3.2. Основна частина дослідження.....	15
3.3. Висновки.....	16
3.4. Резюме.....	16
3.5. Додатки.....	16
3.6. Список використаних джерел	17
4. Оформлення курсової роботи.....	18
4.1. Загальні вимоги до оформлення курсової роботи.....	18
4.2. Нумерація розділів та підрозділів.....	19
4.3. Оформлення ілюстрацій і таблиць.....	20
4.4. Загальні правила посилання на використані джерела та цитування.....	21
4.5. Оформлення додатків та списку використаних джерел	23
5. Мова та стиль наукового дослідження.....	24
6. Оцінювання та захист курсової роботи.....	31
7. Додатки.....	35
Додаток А. Орієнтовний графік роботи над курсовою роботою (для студентів 5 курсу).....	35
Додаток Б. Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи.....	37

Додаток В. Зразок оформлення змісту курсової роботи.....	38
Додаток Д. Зразок оформлення розділів і підрозділів у курсовій роботі.....	39
Додаток Е. Зразок оформлення ілюстрації.....	40
Додаток Ж. Зразок оформлення таблиці.....	41
Додаток З. Зразок оформлення списку використаних джерел.....	42
Використана література.....	46

Science is organized knowledge.
Herbert Spencer

In creating, the only hard thing's to begin.
James Russell Lowell

**It is impossible that he who has once imbibed a taste
for science can ever abandon it.**
A.M. Del Rio

Scientists do not believe; they check.
John W. Cornforth

1. Курсова робота як складова науково-дослідної діяльності студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології.

Нова концепція вищої освіти в Україні передбачає розвиток наукової активності студентів, виховання у них вимогливості до себе, бажання і потреби працювати самостійно, творчо і наполегливо. Науково-дослідна робота студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка є невід'ємним компонентом підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців, здатних до постійного саморозвитку та самовдосконалення. Залучення студентської молоді до наукового пошуку здійснюється з метою реалізації їхнього інтелектуального потенціалу, підвищення творчої ініціативи, розширення наукового кругозору, формування навичок самостійного дослідження.

Участь студентів у науково-дослідній та творчій роботі в ННІ іноземної філології забезпечується в таких формах:

- науково-дослідна робота, що входить до навчального процесу;
- участь у виконанні науково-дослідних робіт (курсівих та дипломних);
- членство у науковому студентському товаристві "Просвіта";

- участь у роботі студентських наукових гуртків, проблемних груп, науково-методичних лабораторій;
- участь у наукових конференціях, конкурсах, предметних олімпіадах та інших наукових і науково-практичних заходах;
- публікація результатів досліджень у збірках студентських наукових робіт.

Написання наукових робіт – один із найважливіших аспектів науково-дослідної діяльності у вищому навчальному закладі, що безпосередньо сприяє розвитку творчих здібностей студентів.

Курсова робота з лінгвістики – це самостійне навчально-наукове дослідження, яке виконується з певної лінгвістичної дисципліни або з окремих її розділів. Вона є дослідницько-експериментальною працею, що має на меті розвинути в студентів навички проведення наукового дослідження у галузі мовознавства, удосконалити вміння творчої самостійної роботи, допомогти студентам оволодіти загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових лінгвістичних досліджень, поглибити загальнофілологічну підготовку майбутніх фахівців.. Згідно Положення про організацію навчального процесу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка цей вид науково-дослідної роботи сприяє розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку вмінь їх практичного використання, спонукає до самостійного розв'язання конкретних завдань. Курсова робота допомагає студентові оволодіти початковими навичками наукового пошуку, які включають ознайомлення з бібліографічними джерелами, аналіз та порівняння різних поглядів на певні мовознавчі проблеми; підбір, систематизацію, творче осмислення та інтерпретацію матеріалу дослідження; формулювання чітких і логічних висновків, визначення перспектив подальших наукових розвідок з обраної проблематики.

Курсова робота – це перший свідомий досвід студента у проведенні самостійного наукового дослідження, що може в подальшому розвинутися в дипломну роботу для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”, “спеціаліст” чи “магістр”. Вона повинна мати творчий характер, певну

наукову цінність, конкретне значення для вирішення актуальних проблем сучасного мовознавства, а її висновки та результати – практичне застосування. Таким чином, курсова робота не може бути простим переказом наявних розвідок з обраної проблематики, а повинна містити певну наукову й практичну цінність.

Тематика курсових робіт з лінгвістики визначається у відповідності із завданнями конкретної лінгвістичної дисципліни (фонетики, лексикології, граматики, стилістики, перекладознавства й т.п.) і тісно пов'язується з практичними потребами конкретної спеціальності. Тематика курсових робіт затверджується на засіданнях профільюючих кафедр Навчально-наукового інституту іноземної філології ЖДУ імені Івана Франка. Керівництво здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими та досвідченими викладачами.

Обов'язки наукового керівника курсової роботи:

- надавати допомогу у виборі теми, у розробці плану (змісту) курсової роботи, у доборі літератури, визначенні методів дослідження тощо;
- визначити поетапні терміни виконання роботи;
- контролювати виконання курсової роботи;
- проводити індивідуальні консультації протягом терміну роботи над дослідженням;
- доповідати на засіданні кафедри про виконання та завершення роботи;
- надати рецензію на роботу.

Термін виконання курсових робіт на кожному курсі визначається робочим навчальним планом. Мета, завдання та порядок виконання, зміст та обсяг структурних частин курсової роботи, вимоги щодо її оформлення та процедури захисту містяться в методичних вказівках, що розробляються колективами кафедр, які керують курсовими роботами. Так, згідно робочих планів студенти ННІ іноземної філології виконують такі курсові роботи з лінгвістичних дисциплін:

Таблиця 1

**Курсові роботи з лінгвістичних дисциплін по
курсах**

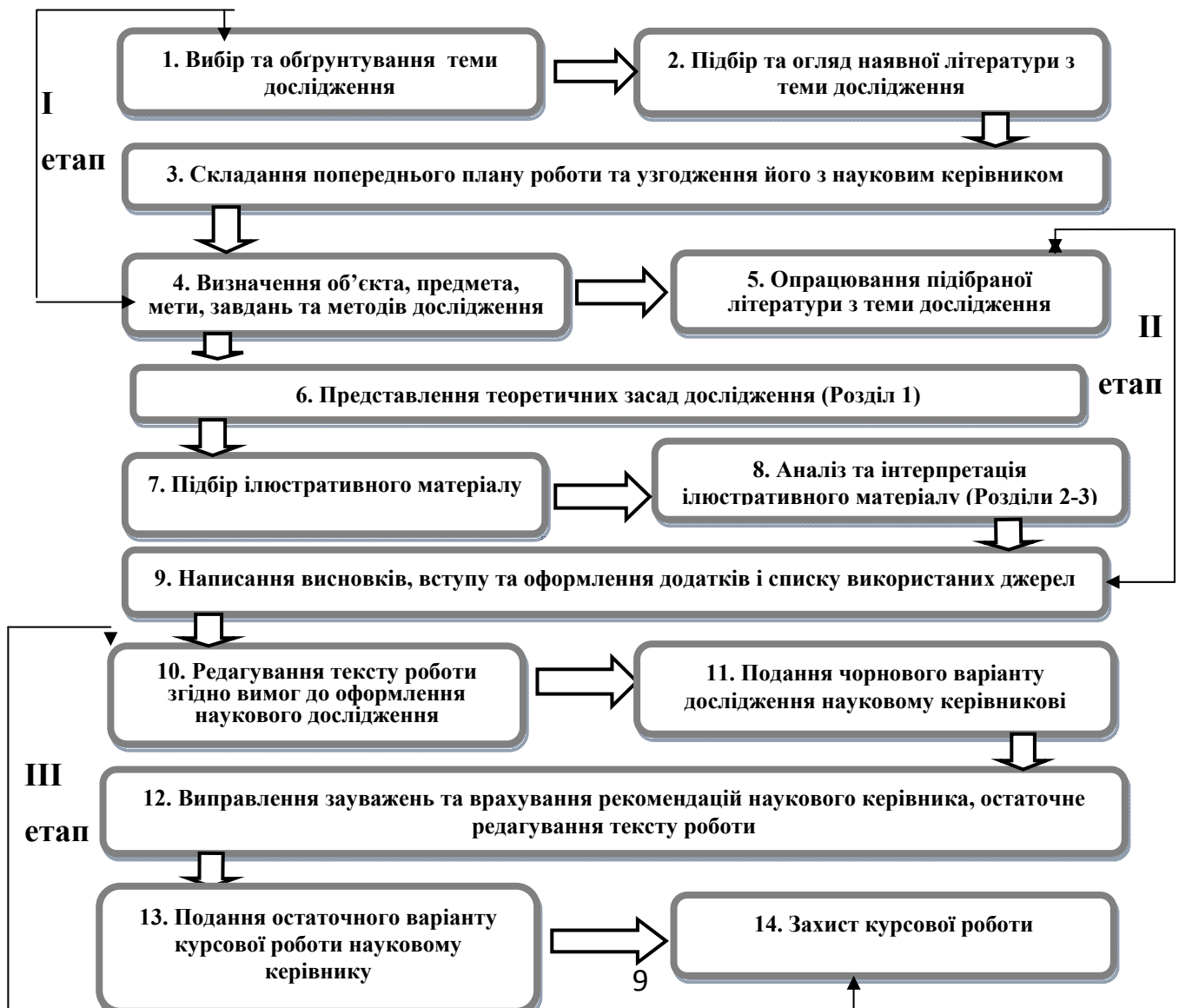
Курс	Семестр	Спеціальність		
		Філологія. Мова і література (англійська)	Філологія. Мова і література (німецька)	Філологія. Переклад
3	5	Курсова робота з основної іноземної мови	Курсова робота з основної іноземної мови	
	6	–	–	Курсова робота з основної іноземної мови
4	7	Курсова робота з теоретичного курсу англійської мови	Курсова робота з теоретичного курсу німецької мови	Курсова робота з лінгвокраїнознавства /історії літератури Англії та США
	8	Курсова робота шкільного курсу англійської мови з методикою її викладання	Курсова робота зі шкільного курсу німецької мови з методикою її викладання	Курсова робота з теорії та практики усного і письмового перекладу з англійської мови
5	9	Курсова робота з теоретичного курсу англійської мови	Курсова робота з теоретичного курсу німецької мови	Курсова робота з теорії та практики усного і письмового перекладу з української на англійську мову

2. Етапи виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи спрямоване, перш за все, на поглиблене засвоєння студентами лекційного курсу з певної мовознавчої дисципліни та отримання навичок дослідження конкретних лінгвістичних явищ. Для цього студент повинен мати не тільки гарну загальнотеоретичну підготовку, а й уміти пов'язувати питання теорії з практикою, інтерпретувати отримані лінгвістичні дані, робити узагальнення та формулювати висновки, усвідомлювати перспективи подальших розвідок з обраної теми. Процес роботи над науковим дослідженням включає три основні етапи:

- I. підготовчий;**
- II. дослідницький;**
- III. заключний.**

Етапи написання курсової роботи можливо графічно зобразити таким чином:

З метою ефективної організації науково-дослідної роботи складається орієнтовний графік виконання курсової роботи й узгоджується із науковим керівником під час першої консультації. Дотримання графіка – є запорукою успішного та вчасного виконання наукового дослідження, оскільки дозволяє студенту працювати планово та ефективно розподілити свій час. Орієнтовний графік виконання курсової роботи представлено у *Додатку А*.

2.1. Вибір теми курсової роботи. Підготовчий етап роботи починається з вибору теми дослідження. Перевага надається темі, яка є актуальною й перспективною для сучасної мовознавчої науки, а при її розробці студент матиме змогу проявити особисту творчість та наукову ініціативу. Обрана тема обговорюється та погоджується з науковим керівником, а потім затверджується на засіданні відповідної кафедри. Подальше її змінення або коригування можливе лише при достатньому обґрунтуванні змін та з дозволу наукового керівника. Якщо студент виявляє свою зацікавленість та достатню обізнаність у певній мовознавчій проблемі та пропонує власну тему дослідження, то затвердження та розробка цієї теми відбувається лише за згоди наукового керівника та погодження завідувача кафедрою.

Обсяг курсової роботи варіюється в залежності від курсу, на якому навчається студент. Так, курсова робота студентів 3 курсу не повинна перевищувати 20-25, а студентів 4-6 курсів – 25-30 сторінок друкованого тексту.

2.2. Вивчення спеціальної літератури та інших джерел з теми дослідження. Робота над дослідженням починається з ознайомлення зі станом обраної проблеми. Адже для її успішної розробки студент повинен мати досить повне уявлення про вже наявні розвідки з цієї теми. Для цього підбираються та аналізуються літературні та інші джерела, складається бібліографія. Значну допомогу студенту в цьому надає науковий керівник, який пропонує список рекомендованої літератури з теми дослідження. Підібрати літературу також можуть допомогти працівники наукових бібліотек та читальних залів. Самостійний пошук

літературних джерел здійснюється за допомогою бібліотечних каталогів (систематичного, алфавітного, електронного), реферативних журналів, бібліографічних довідників. Особливу увагу слід звернути на фахові журнали, збірки наукових статей, тематичні збірники, де можна знайти останні результати досліджень спеціалістів галузі (наприклад, «Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка»).

Вагому допомогу в дослідженні визначеної проблеми можуть надати й періодичні видання: серійні видання і збірники праць, газети, журнали, що відображають наукові досягнення, проблеми в досліджуваній галузі знань (наприклад, журнали «Мовознавство», «Іноземні мови»).

Головна особливість написання курсової роботи з лінгвістики студентами ННІ іноземної філології полягає в тому, що студенти володіють декількома іноземними мовами і можуть вільно користуватися джерелами сучасної зарубіжної літератури. Звернення до таких джерел значно підвищує торетичну та практичну значущість проведеного дослідження.

Крім того, поряд із інформаційними виданнями для пошуку літературних джерел можна використовувати пошукові системи мережі Інтернет. Всесвітня (глобальна) інформаційна мережа містить різноманітні матеріали з різних галузей знань. Для пошуку необхідних даних у ній створені спеціальні інформаційно-пошукові системи, кожна з яких має характерні особливості і працює у певному напрямку. З-поміж українських інформаційно-пошукових систем найбільш відомі – InfoRes (<http://el.visti.net>) і META (<http://meta-ukraine.com>). Щодо російських серверів, то це Rambler та Yandex. Реферативну інформацію про наукові видання українських вчених і фахівців (монографії, енциклопедії, довідники, словники, періодичні видання, збірники наукових праць, матеріали конференцій, автореферати дисертацій тощо) можна знайти у каталозі сайту Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).

Список використаних джерел повинен містити не менше 15-20 позицій (у тому числі й іноземною мовою) з обов'язковими посиланнями на них у тексті роботи.

Особливу увагу слід звернути на дотримання правил оформлення списку використаних джерел..

Опрацювання та систематизація наукових джерел відбувається згідно таких загальних правил. Спочатку потрібно ознайомитися з працями, де проблема відображається в цілому (монографіями, підручниками, теоретичними статтями), а потім звернутися до вузьких досліджень (статей про конкретні лінгвістичні дослідження). У той же час вивчення складних джерел (монографій) слід починати лише після опрацювання простіших (підручників), а аналіз книг передусь огляду статей. Разом з тим, спершу вивчають останні дослідження з обраної проблеми, а потім – більш хронологічно віддалені.

Відібрані літературні джерела потрібно ретельно опрацювати. Перш за все, необхідно попередньо ознайомитися із змістом, вступом (передмовою), анотацією праці. Далі слід переглянути матеріали тих розділів, що стосуються теми дослідження. І якщо переглянуті матеріали дійсно відповідають науковому інтересу дослідника, то їх необхідно уважно прочитати, критично оцінити прочитане, звертаючи особливу увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення проблемних питань обраної теми, наявність різних точок зору й протиріч. Необхідний матеріал занотовується на окремому аркуші, на якому обов'язково вказується автор та назва джерела, а також номер сторінки, з якої було виписано конкретну інформацію. У подальшому ці дані будуть використані у курсовій роботі при оформленні посилань у тексті.

Кожному досліднику особливу увагу необхідно приділяти опису бібліографічних матеріалів. Для кожного опрацьованого джерела необхідно оформляти бібліографічну картку, до якої потрібно вносити відомості про автора, повну назву видання, типографську інформацію, рік видання, загальну кількість сторінок, а також місцезнаходження книги – назва бібліотеки чи іншого закладу, де зберігається аналізоване джерело, та шифр книги. Ця інформація стане у нагоді, якщо виникне необхідність повторно переглянути певні праці, наприклад, щоб уточнити цитату, а також при оформленні списку використаних джерел.

2.3. Складання плану курсової роботи. Аналіз підбраної літератури з обраної теми є основою для складання попереднього плану курсової роботи, оскільки у процесі роботи над дослідженням план може змінюватися, доповнюватися. План включає вступ; 2-3 взаємопов'язані й логічно побудовані розділи, які розкривають тему; висновки. На підготовчому етапі студент пропонує науковому керівникові самостійно складений план. Він обговорюється з керівником, у разі необхідності коригується й після цього затверджується. Написання тексту наукового дослідження відбувається шляхом аналізу, систематизації та узагальнення підібраних матеріалів з кожного питання плану, а також опису та інтерпретації досліджуваних лінгвістичних даних. До тексту вносяться тільки ретельно відібрана й цілеспрямовано проаналізована інформація. Одержаний чорновий варіант курсової роботи доповнюється, уточнюються деякі положення, остаточно формулюються всі висновки й пропозиції, редагується і подається для перегляду науковому керівникові.

План наукової праці повинен відповідати кільком вимогам:

- теми кожного розділу повинні бути однакові за важливістю, а самі розділи приблизно однакові за довжиною;
- назви розділів мають відповідати темі дослідження та відображати логічний хід дослідження;
- назви і зміст окремих розділів не повинні містити однакову інформацію;
- жоден із пунктів плану не може повторювати назви курсової роботи.

3. Структура курсової роботи.

Курсова робота складається з таких частин:

- 1 Вступ.
- 2 Основна частина (поділяється на кілька розділів з висновками до них).
- 3 Загальні висновки.
- 4 Резюме (іноземною мовою) (1-2 сторінки).
- 5 Додатки.
- 6 Список використаних джерел.

Передбачений обсяг тексту курсової роботи для студентів 3 курсу – **20-25** сторінок (без наукового апарату), а для студентів 4-6 курсів – **25-30** сторінок друкованого тексту

Курсова робота починається з титульної сторінки. Зразок оформлення титульної сторінки наведено в *Додатку Б*. Титульна сторінка є першою сторінкою курсової роботи, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. Далі номер сторінки проставляють у правому верхньому куті аркуша. За титульною сторінкою наводяться послідовно зміст, вступ, розділи з висновками до них, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. Всі вони починаються з нової сторінки, а кожен із підрозділів — після закінчення попереднього.

У ЗМІСТІ містяться найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема, вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел. Приклад оформлення змісту курсової роботи подано у *Додатку В*.

Якщо в курсовій роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік подається окремо перед вступом як СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ. Перелік друкується двома колонками, де ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, праворуч — їх детальну розшифровку. Якщо в курсовій роботі є спеціальні терміни, скорочення, символи чи позначення, що повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

3.1. **Вступна частина.** Завдання ВСТУПУ – розкрити сутність і стан наукової проблеми, обґрунтувати необхідність проведення дослідження, окреслити актуальність роботи, визначити її мету та завдання. У вступі коротко подають загальну характеристику курсової роботи в наведеній нижче послідовності.

Обґрунтування **актуальності** вибраної теми. У висвітлення актуальності необхідно включити сутність проблеми та необхідність її дослідження.

Сформулювати **мету** роботи і **завдання**, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Визначити **об'єкт** і **предмет** дослідження. Об'єкт наукового дослідження – сукупність зв'язків, відносин та якостей досліджуваного явища або загальна сфера пошуку, що знаходиться в полі зору дослідника. Предмет дослідження – аспект обраної проблематики, що підлягає безпосередньому вивченню у даній роботі, установлюючи межі наукового пошуку в об'єкті. Тобто, об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, що є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає назву теми курсової роботи.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та доцільності вибору саме цих методів.

Обсяг вступу — 2–3 сторінки.

3.2. **Основна частина роботи. РОЗДІЛ 1** є теоретичним обґрунтуванням об'єкту дослідження, його головна мета полягає в аналізі та систематизації здобутих знань з обраної проблематики. У цьому розділі необхідно окреслити основні етапи вивчення лінгвістичного явища, що досліджується, проаналізувати підходи науковців до його трактування та визначити аспекти, що не отримали належного висвітлення і які будуть вивчені у даній розвідці.

У тексті роботи обов'язково повинні бути посилання на використані джерела. У кінці пишуться висновки до розділу, в яких наводиться категоріальний апарат, який буде підґрунтям практичного дослідження. Обсяг цього розділу не повинен перевищувати 40 % загального обсягу курсової роботи.

РОЗДІЛ 2. Основна мета цієї структурної частини дослідження полягає в перевірці достовірності визначених у Розділі 1 теоретичних положень на конкретному лінгвістичному матеріалі. Результати аналізу можна підкріплювати таблицями, діаграмами, графіками тощо. У кінці розділу наводяться висновки, до яких дійшов дослідник під час аналізу та інтерпретації фактичного матеріалу дослідження.

Обсяг другого розділу повинен становити 50 % загального обсягу курсової роботи.

3.3. Висновки дослідження. У **ВИСНОВКАХ** викладаються найважливіші результати, одержані під час дослідження. За змістом висновки мають бути пов'язані зі структурою роботи й впливати із завдань дослідження. Висновки повинні повною мірою відображати матеріал, викладений у курсовій роботі.

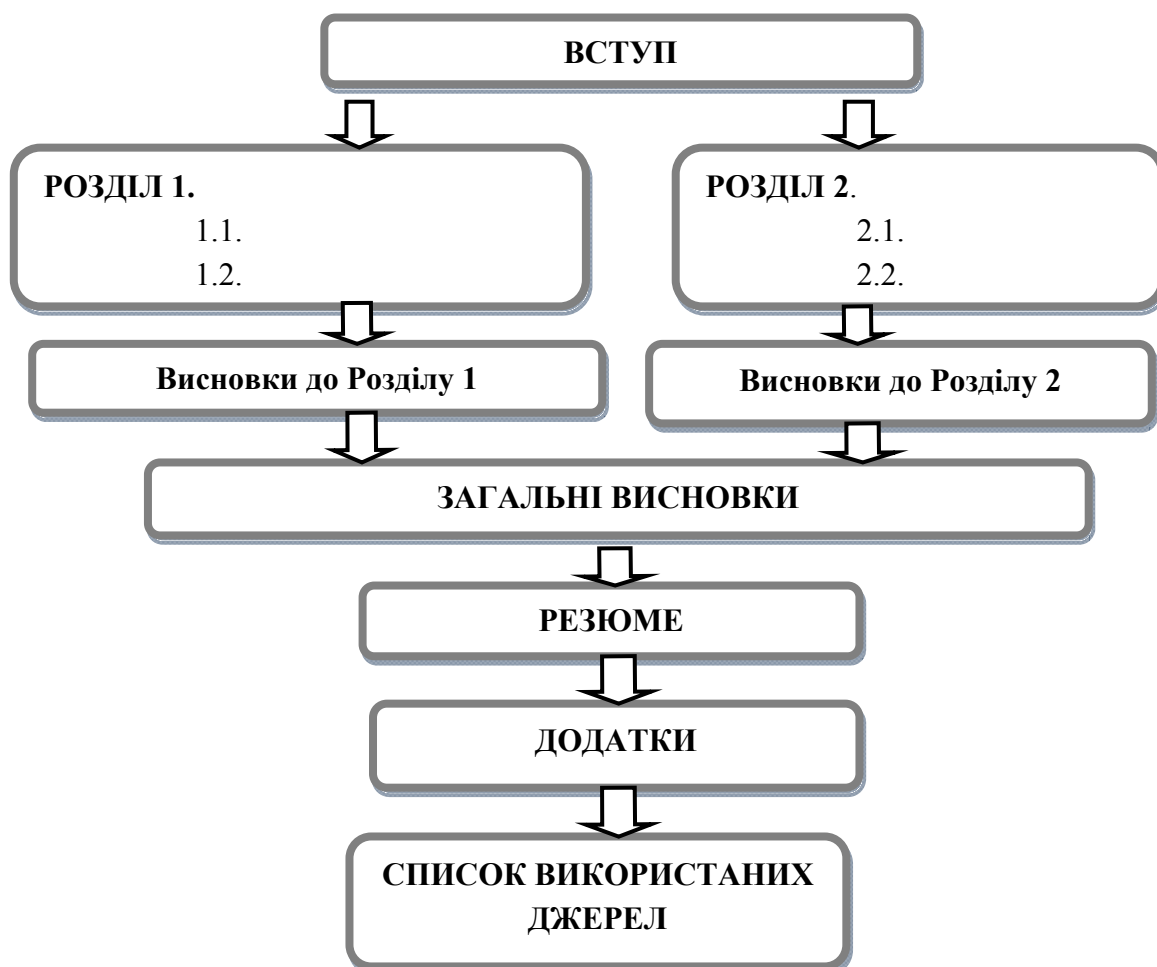
3.4. Резюме. Резюме – це стислий виклад змісту курсової роботи. Резюме пишеться англійською/німецькою мовою, якщо курсова робота виконана українською мовою, чи українською, якщо дослідження написано іноземною мовою. У резюме потрібно обов'язково включити назву курсової роботи, а також зазначити мету, завдання, предмет, об'єкт і методи дослідження, основні результати та висновки виконаної роботи.

3.5. Додатки. У **ДОДАТКИ** доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи:

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- ілюстрації допоміжного характеру.

3.6. Список використаних джерел. Список використаних джерел містить всі джерела інформації, до яких звертався дослідник при написанні курсової роботи (літературні джерела, джерела з мережі Інтернет, довідкова література, ілюстративні джерела). У список необхідно включати тільки ті джерела, які безпосередньо використовувалися при написанні дослідження і на них є відповідні посилання у тексті роботи. Список використаної літератури нумерують і розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Авторів з однаковими прізвищами подають в алфавітному порядку їхніх ініціалів; праці одного автора — за алфавітом перших літер назв його праць; праці одного автора з однаковою назвою — за хронологією. Спочатку наводять літературу, видану кирилицею, далі — латиною. Основна вимога до використаних джерел — єдине оформлення і дотримання вимог до оформлення бібліографічного опису видань.

Таким чином, структуру курсової роботи схематично можливо зобразити наступним чином:

4. Оформлення курсової роботи

4.1. Загальні вимоги . Курсова робота з лінгвістичних дисциплін має на меті систематизувати, закріпити та розширити теоретичні знання студентів з конкретної галузі сучасного мовознавства, навчити застосовувати ці знання на практиці для дослідження конкретної лінгвістичної проблеми, ознайомити молодих дослідників із методами проведення наукового дослідження, а також навчити науково обґрунтувати результати власних досліджень. Курсова робота має характеризуватися не лише належним рівнем змісту, відповідною структурою, але й бездоганним оформленням. Звідси при оцінюванні курсової роботи береться до уваги не лише якість цієї наукової роботи, а й відповідність її оформлення. У разі невідповідності оформлення курсової роботи державним стандартам і встановленим вимогам оцінка за представлене дослідження повинна бути знижена, або робота взагалі може бути недопущена до захисту. Редагування тексту проведеного дослідження здійснюється у відповідності з вимогами стосовно виконання та оформлення курсової роботи.

Курсова робота виконується українською або англійською/ німецькою мовою. Обсяг курсової роботи студентів 3 курсу — 20-25 сторінок, а студентів 4-6 курсів – 25-30 сторінок машинописного тексту без урахування додатків та списку використаних джерел. Рекомендований шрифт — Times New Roman 14 текстового редактора Word з міжрядковим інтервалом 1,5 на аркуші формату A4 з полями відповідно: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє й нижнє – по 20 мм. На сторінці має бути 28–30 рядків. Курсова робота повинна подаватися науковому керівнику в переплеті або в папці, у якій кожна сторінка вставлена в окремий файл. Курсова робота має бути виконана за відповідною структурою з виокремленням частин роботи, абзаців (з відступом у п'ять друкованих знаків (1,25 мм)), з нумерацією сторінок арабськими цифрами в правому верхньому куті (без крапки).

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин роботи

«ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами посередині сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам (див. *Додаток Д*).

Не допускається розміщення назви розділу чи підрозділу в нижній частині сторінки, якщо далі подається лише рядок тексту.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки.

4.2. Нумерація розділів та підрозділів. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти (див. *Додаток Д*).

4.3. Оформлення ілюстрацій і таблиць. Ілюстрації (графіки, діаграми, схеми) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають «Рис.» або «Мал.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: *Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу).*

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами. Приклад оформлення ілюстрації показано у *Додатку Е*.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. Заголовки колонок повинні починатися з великих літер, підзаголовки — з малих, якщо вони становлять одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні. Висота рядків — не менше 8 мм. Колонку з порядковими номерами рядків до таблиці не включають. Зразок оформлення таблиць наведено в *Додатку Ж*.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2».

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

1). На всі таблиці дослідження повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл.1.2».

2). При посиланні на ілюстрації курсової роботи вказують порядковий номер ілюстрації, наприклад, «як показано на «рис. 1.2».

3). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

4.4. Загальні правила посилання на використані джерела та цитування. Посилання на літературні джерела в тексті наводяться в квадратних дужках []. Це може бути посилання на джерело в цілому або на джерело із зазначенням конкретної сторінки.

Наприклад:

1) Проблеми, пов'язані з вивченням системної організації мови, перебувають у центрі уваги сучасної лінгвістики, а необхідність системного розгляду лексичного складу мови визнається більшістю мовознавців. Одним із головних досягнень мовознавства стало розуміння основ семантичної єдності слів, виділення певних рис семантичних об'єднань та множинності відношень між їх складовими [77; 79; 151;165; 178; 212].

2) Функціональний стиль ми розуміємо, услід за Ю.С. Степановим [214, с. 218], як історично сформовану, усвідомлену суспільством підсистему всередині системи загальнонародної мови, закріплену за тими чи іншими ситуаціями спілкування (типовими мовленнєвими ситуаціями), що характеризується набором засобів

вираження (морфем, слів, типів речення і типів вимови) та схованим за ними принципом відбору цих засобів із загальнонародної мови.

У тексті роботи з метою аргументації власних тверджень чи для критичного аналізу певного положення того чи іншого дослідника необхідно наводити цитати.. Згідно наукового етикету цитований текст необхідно точно відтворювати, оскільки найменше скорочення чи заміна наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора курсової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

є) коли автор курсової роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення,

ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вміщується у круглій дужці. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – В..Ж..), (переклад наш. – В.Ж.), (підкреслено мною. – В.Ж..), (розбивка моя. – В..Ж..).

4.5. Оформлення додатків та списку використаних джерел. Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті дослідження.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках курсової роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток, наприклад, *Додаток А*, *Додаток Б*.. Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на аркуші після ВИСНОВКІВ друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ Додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу Додатка В.

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після додатків. Правила оформлення використаних джерел наведено в *Додатку 3*.

5. Мова та стиль наукового дослідження

Наукове дослідження у вищій школі є, насамперед, кваліфікаційною роботою, тому значну увагу слід звернути на мовностилістичний аспект курсової роботи. Мета наукового мовлення полягає в тому, щоб систематично і об'єктивно викласти певні наукові проблеми, питання. Основна увага звертається на логіку і точність викладу, від яких залежить рівень інтелектуальності наукових висловлювань. Звідси, для наукового тексту характерним є змістовна лаконічність, завершеність логічних зв'язків, цілісність та послідовність розвитку думки. На рівні цілого тексту визначальними характеристиками наукового тексту є: *цілеспрямованість; відсутність емоційно забарвлених елементів мови; наявність точних висловлювань; наявність спеціальної термінології, яка в лаконічній формі дає розгорнуті визначення або змістовні дефініції явищ, процесів, понять.*

Науковий стиль характеризується певними мовностилістичними рисами. Так, на лексичному й фразеологічному рівнях слід відзначити такі стилетвірні особливості: використання спеціальних лінгвістичних (*лексема, морфема, денотат, синтаксична конструкція та ін.*) та загальнонаукових термінів (*аналіз, синтез, систематизація, класифікація та ін.*), іншомовних слів та словосполучень; вживання слів у прямому значенні, переважання іменної лексики; частотне вживання віддієслівних іменників (*виникнення, формування, вживання та ін.*), дієприкметникових, дієприслівникових, прикметникових зворотів. Одна із істотних рис наукового стилю полягає у використанні значної кількості спеціальних лексичних засобів, що слугують для вираження певних смислових відношень між елементами наукової інформації:

- **причини і наслідку, умови і наслідку** (*проте; однак, тому що, звідси, в (у) наслідок цього, в (у) результаті, в (у) залежності від, у зв'язку з цим, згідно з, відповідно до, за таких умов, за такої умови, через, якщо (ж), то це свідчить про, вказує на, засвідчує на, дає можливість, дозволяє, сприяє, має значення тощо*);

- **часова співвіднесеність і порядок викладення інформації** (спочатку/ насамперед/ у першу чергу з'ясуємо, передусім зазначимо, наступним кроком у дослідженні, одночасно, у той же час, поряд із цим, в подальшому, у наступному, останнім часом, насамкінець тощо);

- **всебічний розгляд об'єкта (з точки зору типовості, конкретності, сутності тощо)** (з точки зору, в цьому розумінні, взагалі, зокрема, як правило, у тому числі, в основному, з одного боку, з іншого боку, крім того, окрім, у контексті, за концепцією тощо);

- **зіставлення і протиставлення інформації** (однак, проте, також, так само, як і; як.., так і ...; порівняно, у протилежність, на противагу, навпаки, аналогічно, таким же чином, разом із тим тощо);

- **виокремлення частин висловлювання** (головне, зупинимося на головному, необхідно зазначити, маємо підкреслити (зазначити), слід мати на увазі, треба врахувати, характерно, що... тощо);

- **доповнення, уточнення інформації** (крім того, більше того, до речі, між іншим, головним чином, особливо, точніше, у тому числі, а саме тощо);

- **зв'язок з попередньою інформацією** (як було сказано/ показано/ зазначено/ встановлено/ одержано/ виявлено/ з'ясовано; як свідчать дані; на підставі даних з таблиці/ діаграми виходить/ можна встановити; як видно із таблиці; як зазначено у таблиці/ схемі; як (уже) вказувалося вище/ зазначалося раніше/ підкреслювалося, вище(нижче); вище йшлося про...; у зв'язку з цим; у зв'язку з вище викладеним; названий, останній, попередній, відповідний, вищеописаний, вищевказаний, вищенаведений, виведений, доведений, класифікований, завершений, описаний, перерахований, розглянутий, сформульований, установлений, аналогічний, схожий, подібного типу, розглядуваний; той, що аналізується тощо);

- **об'єктивна оцінка інформації** (природно, само собою зрозуміло, безперечно, безсумнівно, очевидно, навряд чи, начебто, у дійсності, насправді, дійсно, правда, точніше, зрозуміло, швидше за все, на перший погляд, зрештою, дослідження показало, аналіз підтвердив тощо);

• **ілюстрація зазначеного** (наприклад, так, як приклад, прикладом може слугувати, проілюструємо яскравими прикладами, розглянемо приклад, про що можна судити за, продовжимо ілюструвати, проаналізуємо типові приклади, унаочнимо тощо).

Використання вищенаведених лексичних одиниць сприяє логічному представленню думки, запобігає хибним повторам, допомагає уникати висловів, що не стосуються наукового дослідження, скеровує хід думки, дотримуючись правил ведення наукового пошуку відповідно до розділів дослідження.

Інші мовні/мовленнєві стандарти-кліше, що також можуть бути використані в науковій роботі:

1. Мотивація актуальності теми і важливості дослідження	
➤ Проблема	...перебуває в центрі уваги... ...заслужує на особливу увагу... ...посідає важливе місце... ...є актуальною... ...давно є на часі... ...цілком є на часі... ...відноситься до найактуальніших... ...цілком не є вирішеною... ...є малорозробленою, недослідженою... ...є дискусійною, не досить розробленою... ...фрагментарно висвітлювалася вне була об'єктом спеціального вивчення...
➤ Важливо	...дослідити... ...описати (здійснити опис)... ...узагальнити... ...вивчити... ...встановити... ...пояснити... ...систематизувати... ...охарактеризувати (дати характеристику)... ...класифікувати... ...визначити...

	<p>...підсумувати...</p> <p>...проаналізувати...</p> <p>...з'ясувати...</p> <p>...розробити...</p> <p>...здійснити експеримент...</p> <p>...простежити...</p> <p>...укласти...</p> <p>...виявити...</p> <p>...експериментально перевірити...</p>
2. Історія і сучасний стан розробки питання в науковій літературі	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прийнято вважати, що... ➤ Загальновідомо, що... ➤ Є думка, що... ➤ На думку (кого?) ..., ... ➤ Згідно з точкою зору., ... ➤ Відповідно до концепції... ➤ Як уважає (вважають) ..., ... ➤ Існуючі точки зору з цього питання можна класифікувати таким чином ... ➤ Дослідженням цієї проблеми займалися ... ➤ Цих поглядів дотримується (дотримуються) ... ➤ Гіпотезу (передбачення) про ... висунув (розробив)... ➤ Початок напрямку (тенденції) покладено... ➤ Нову концепцію (ідею, гіпотезу, теорію тощо) розроблено ... ➤ Останнім часом дослідження з... ➤ Згідно з даними... ➤ Як показують новітні дослідження в галузі... ➤ У контексті сучасної парадигми досліджень... ➤ Сучасна лінгвістика демонструє зростаючий інтерес до... ➤ При вивченні ... значну увагу науковці приділяли... ➤ Подальший розвиток досліджень з...

3. Мета і завдання дослідження	
4. Виклад суті дослідження у роботі	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Курсову (дипломну) роботу присвячено такому питанню, як ... ➤ Мета дослідження полягає в тому, щоб ... ➤ Завдання дослідження формулюється (формулюються) ... ➤ Метою є встановити (встановлення) ... ➤ Метою є визначити (визначення)... ➤ У роботі порівнюється (порівнюються) ... ➤ У роботі вивчається (вивчаються) ... ➤ У роботі з'ясовується (з'ясовуються) ... ➤ Автор розв'язує низку завдань, а саме ...
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Є підстави вважати ... ➤ Гіпотетично можна стверджувати, що ... ➤ Перевіримо запропоновану гіпотезу ... ➤ Об'єкт дослідження характеризується такими особливостями ... ➤ Об'єкт аналізу має такі специфічні якості, як ... ➤ Матеріали здійсненого обстеження дозволяють згрупувати (класифікувати, узагальнити, уточнити, конкретизувати) ... ➤ Нами зафіксовано (виявлено, з'ясовано, описано) ... ➤ У світлі вищесказаного... ➤ Як уже зазначалося... ➤ На наш погляд... ➤ Необхідно зазначити, що... ➤ З огляду на... ➤ Установлено, що... ➤ Відправною точкою... у визначенні... було... ➤ Поділяючи точку зору... ми вважаємо... ➤ Беручи до уваги... ➤ З іншого боку...

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Передусім... ➤ По-перше... ➤ Аналіз... свідчить про... ➤ Звернення до концепції... ➤ Уявлення про... ➤ Як стверджує... ➤ Наступний приклад є... ➤ Таким чином, виконаний аналіз доводить, що... ➤ Проведене дослідження дає можливість стверджувати, що... ➤ У ході дослідження були проаналізовані... ➤ Результати роботи дають підстави вважати, що... ➤ У центрі нашої уваги... ➤ Під час дослідження виникла необхідність... ➤ Ми встановили... ➤ Як показало наше дослідження... ➤ Як свідчать результати аналізу... ➤ Аналіз мовного матеріалу показав... ➤ Застосування... методу (аналізу) дало змогу встановити...
5. Висновки, рекомендації, пропозиції	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Таким чином, проведене дослідження (аналіз) підтверджує, що ... ➤ Отже, є всі підстави зробити такий висновок ... ➤ Як підсумок зазначимо, що ... ➤ Дані здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок про ... ➤ Відтак, можна впевнено стверджувати, що ... ➤ Сформулюємо основні висновки ➤ Описана в роботі методики дослідження... є ➤ Підсумовуючи все сказане, відзначимо ... ➤ Підбиваючи підсумки, відзначимо... ➤ Здійснене дослідження дозволяє зробити такі висновки...

Що ж стосується синтаксичних особливостей наукового тексту, то передусім слід відзначити своєрідну стрункість і особливий стандарт у побудові речень, що проявляються з одного боку у широкому використанні простих ускладнених речень (з однорідними членами, узагальнюючим словом, з відокремленим членом речення, із вставною чи вставленою одиницею), а з іншого – у тяжінні до складних синтаксичних конструкцій, зокрема до складнопідрядних речень із кількома предикативними частинами.

Підготовка резюме іноземною мовою є важливим етапом написання курсової роботи і виконується на завершальній стадії роботи над дослідженням. Гарне резюме іноземною мовою передбачає використання характерних для цього стилю лексичних одиниць та кліше.

Наприклад:

курсова робота	paper/ project
науковий керівник	(scientific) advisor
предмет дослідження	the subject of the research
об'єкт дослідження	the object of investigation
дослідження присвячено	the research is devoted to/ deals with/ focuses
дослідження описує\ пояснює\ представляє\ характеризує\ аналізує\ вказує\ підкреслює\ надає детальний (ретельний, короткий) аналіз	the paper describes/ explains/ introduces/ characterises/ analyses/ points out/ underlines/ gives detailed (thorough, brief) analysis (description)/
дослідження представляє аналіз\ короткий виклад\ огляд\ характеристику	the research presents an analysis of/ a summary of/ a review of
мета дослідження	the research aim
завдання дослідження	the research objectives
результати дослідження	the findings of the research
робоча гіпотеза	the working assumption
основні поняття	the basic concepts
практична значущість	practical value
теоретичні передумови	theoretical background
Вступ	introduction

розділ	chapter
висновки	conclusions
методи дослідження	research methods
добір та аналіз емпіричних даних	collection and analysis of empirical data
огляд літератури з теми дослідження	review of related literature
додаток/ додатки	appendix/ appendicies
Головною метою/ завданням дослідження є вивчення/ встановлення ...	The main/ major/ primary aim/ goal/ purpose/ task of this paper/ study is to investigate/ establish...
завдання ... є підсумувати/ зробити огляд/ представити/ надати пояснення/ визначити/ оцінити дослідити/ сформулювати/ окреслити/ розглянути/ проаналізувати/ дослідити/ визначити/ представити/ розробити	The objectives of are to summarise/ survey/ present/ provide an explanation (for)/ identify/ evaluate/ explore/ formulate/ outline/ discuss/ analyse/ examine/ determine/ produce/ develop/
Робота написана у руслі	The focus of this research is in the area of . . .
Проведене дослідження є важливим з огляду на...	Such a study is important in order to . . .
Результати дослідження свідчать, що ...	The findings from this research provide evidence that . . .
Головними висновками дослідження є...	The main conclusions drawn from this study are . . .

6. Оцінювання та захист курсової роботи

Виконана курсова робота у встановлений термін подається науковому керівникові для рецензування. У своїй рецензії викладач зазначає позитивні сторони й недоліки курсової роботи, оцінює ступінь самостійності формулювання основних положень та висновків, наявність елементів творчого пошуку й новизни, дотримання вимог

щодо змісту й оформлення роботи, а також робить висновок щодо допуску до захисту. У разі незадовільної оцінки робота повинна бути перероблена з урахуванням зауважень рецензента. Удруге робота здається з попередньою рецензією.

Захист курсових робіт здійснюється за встановленим деканатом графіком. Публічний захист курсової роботи відбувається у присутності комісії у складі наукового керівника та одного-двох членів кафедри. Процедура захисту триває 5-7 хвилин і включає презентацію студентом стислого викладу змісту та результатів проведеного дослідження, характеристику власного внеску в розробку проблеми.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів.. До захисту студент отримує свою роботу, ознайомлюється з рецензією й готується аргументовано відповісти на зауваження й запитання. У процесі захисту членами комісії оцінюється глибина знань студента із теми дослідження, уміння вести дискусію, обґрунтовувати й відстоювати свою точку зору, чітко відповідати на поставлені запитання. Остаточна оцінка вноситься у відомість та залікову книжку студента й перезахисту не підлягає.

Робота, яка визнана незадовільною, повертається студенту для доопрацювання і виправлення недоліків. До повторно поданої на рецензування роботи додають попередню рецензію.

Необхідно звернути увагу на **типові помилки**, яких припускаються студенти при написанні та оформленні курсової роботи:

1. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.

2. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму звичайного переліку прізвищ і не відбиває рівня та аспектів дослідження проблеми.

3. Змістовне наповнення розділів виконаної курсової роботи не відбиває їх назви.

4. Дослідник не виявив самостійності і творчості у дослідженні обраної проблеми.

5. У роботі відсутня експериментальна частина.

6. Експериментальна частина роботи містить лише відібрані лінгвістичні дані без належної їх інтерпретації.

7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

8. У дослідженні взагалі відсутні висновки.

9. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких використано матеріал.

10. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання відповідних вимог.

11. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона має орфографічні, пунктуаційні помилки, а також стилістичні недоречності.

Оцінювання якості виконаної курсової роботи оцінюється за такими показниками:

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання мети і завдань дослідження;
- наявність критичного огляду літературних джерел;
- якість та ґрунтовність наукового, теоретичного, методологічного та практичного аналізу визначеної проблеми;
- логічність та аргументованість отриманих результатів;
- дотримання вимог до оформлення структурних частин роботи;
- змістовність та логічність доповіді студента про основні результати дослідження;
- правильність і чіткість відповідей на запитання членів комісії;
- пропозиції та зауваження наукового керівника.

Оцінка **“відмінно”** ставиться за умови повного розкриття теми дослідження, дотримання усіх вимог до виконання й оформлення курсової роботи, наявності в ній елементів самостійного наукового аналізу й чіткого

формулювання його результатів, творчого підходу до висвітлення досліджуваної проблеми.

На **“добре”** заслуговує робота, у якій є незначні недоліки в оформленні теоретичної чи дослідної частини, але недостатньо вдало сформульовані результати дослідження й висновки. Дозволяються незначні помилки в оформленні роботи.

“Задовільно” студент отримує за умови поверхневого аналізу теоретичних засад дослідження, недостатнього обсягу фактичного матеріалу, неправильного оформлення розділів роботи, наведення недостатньо переконливих прикладів.

“Незадовільно” ставлять за умови недотримання вимог до виконання курсової роботи, нерозкритої теми дослідження, за відсутності переконливості теоретичних викладок і невиконання дослідної частини.

Така робота не допускається до захисту.

7. Додатки

Додаток А

Орієнтовний графік роботи над курсовою роботою (для студентів 5 курсу)

Етап роботи	Вид діяльності	Термін виконання
ПІДГОТОВЧИЙ	1. Вибір та обґрунтування теми дослідження.	вересень
	2. Укладання орієнтовного графіка виконання курсової роботи.	вересень
	3. Підбір та огляд наявної літератури з тем.	вересень
	4. Складання попереднього плану роботи та узгодження його з науковим керівником.	вересень
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ	5. Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань та методів дослідження.	жовтень
	6. Опрацювання підібраної літератури з теми дослідження.	жовтень
	7. Представлення теоретичних засад дослідження (Розділ 1).	жовтень
	8. Підбір, аналіз та інтерпретація ілюстративного матеріалу (Розділи 2-3).	жовтень

ЗАКЛЮЧНИЙ	9. Написання висновків, вступу та оформлення списку використаних джерел і додатків	листопад
	10. Редагування тексту роботи згідно вимог до оформлення наукового дослідження	листопад
	11. Подання чорнового варіанту дослідження науковому керівникові.	листопад
	12. Виправлення зауважень та врахування рекомендацій наукового керівника, остаточне редагування тексту роботи	листопад
	13. Подання остаточного варіанту курсової роботи науковому керівнику	грудень
	14. захист курсової роботи	грудень

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Курсова робота
з теоретичного курсу іноземної мови
на тему
**«СИСТЕМНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ДІЄСЛІВ КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ
ГАЗЕТНИХ ТЕКСТАХ»**

Виконав(ла)

студент(ка) IV курсу № групи
спеціальності ПМСО. Мова і
література (англійська)
денної (заочної) форми
навчання

прізвище, ім'я, по батькові

Науковий керівник:

доктор (кандидат) філологічних
наук, професор (доцент)

прізвище, ім'я, по батькові

Житомир-2009

Зразок оформлення змісту курсової роботи**ЗМІСТ**

ВСТУП	
..3	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. Системні властивості англійського дієслова.....	6
1.1.1. Семантичні особливості англійського дієслова.....	7
1.1.2. Валентнісні можливості дієслів в англійській мові.....	13
1.2. Лінгвопрагматичні характеристики газетного тексту.....	17
Висновки до Розділу	
1	20
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВ КОМУНІКАЦІЇ В ГАЗЕТНОМУ СТИЛІ	21
2.1. Лексико-семантична класифікація дієслів комунікації в аналізованих газетних текстах.....	21
2.2. Особливості граматичної сполучуваності досліджуваних дієслів лексико-семантичної групи “Комунікація”.....	24
Висновки до Розділу	

Зразок оформлення розділів і підрозділів в курсовій роботі

РОЗДІЛ 1
СИСТЕМНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛІЙСЬКОГО
ДІЄСЛОВА ТА ЙОГО ЖАНРОТВІРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ У
ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

1.1. Лексико-семантичні та граматичні властивості
англійського дієслова

Одним із актуальних напрямів у дослідженнях сучасних функціонально зорієнтованих лінгвістичних студій залишається комплекс проблем, пов'язаних із аналізом властивостей мовних одиниць і відношень між ними, оскільки мовне явище вважається вивченим лише за умови дослідження його місця в системі мови та особливостей його функціонування у мовленні [167, с.5]..

1.2. Місце мови художньої літератури у системі
функціональних стилів сучасної англійської мови

Мова функціонує в різних сферах людської комунікативної діяльності. Для обслуговування цих сфер комунікації у мові історично склалися й оформилися функціональні стилі літературної мови, кожен з яких характеризується певними нормами й принципами відбору та поєднання мовних засобів.

1.2.1. Індивідуальний стиль письменника як стильова домінанта художнього твору. Однією з основних категорій при лінгвістичному підході до вивчення художньої літератури є поняття індивідуального стилю письменника, що визначається як своєрідна, історично зумовлена, складна, але структурно єдина і внутрішньо зв'язана система індивідуально-естетичного використання засобів і форм словесного вираження, притаманних певному періоду розвитку художньої літератури [37, с. 85].

Зразок оформлення ілюстрації

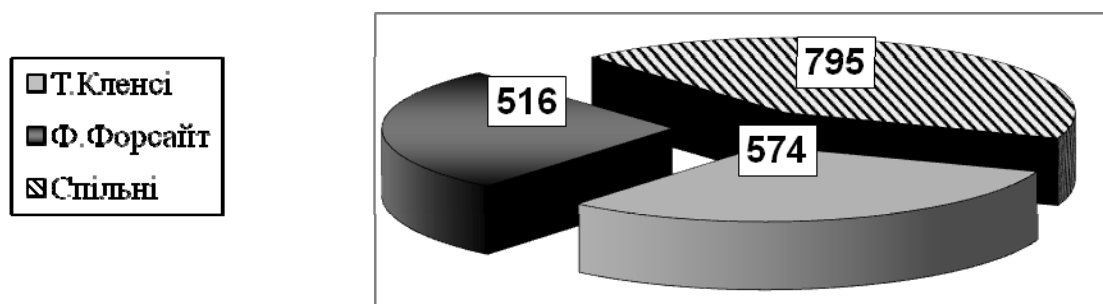
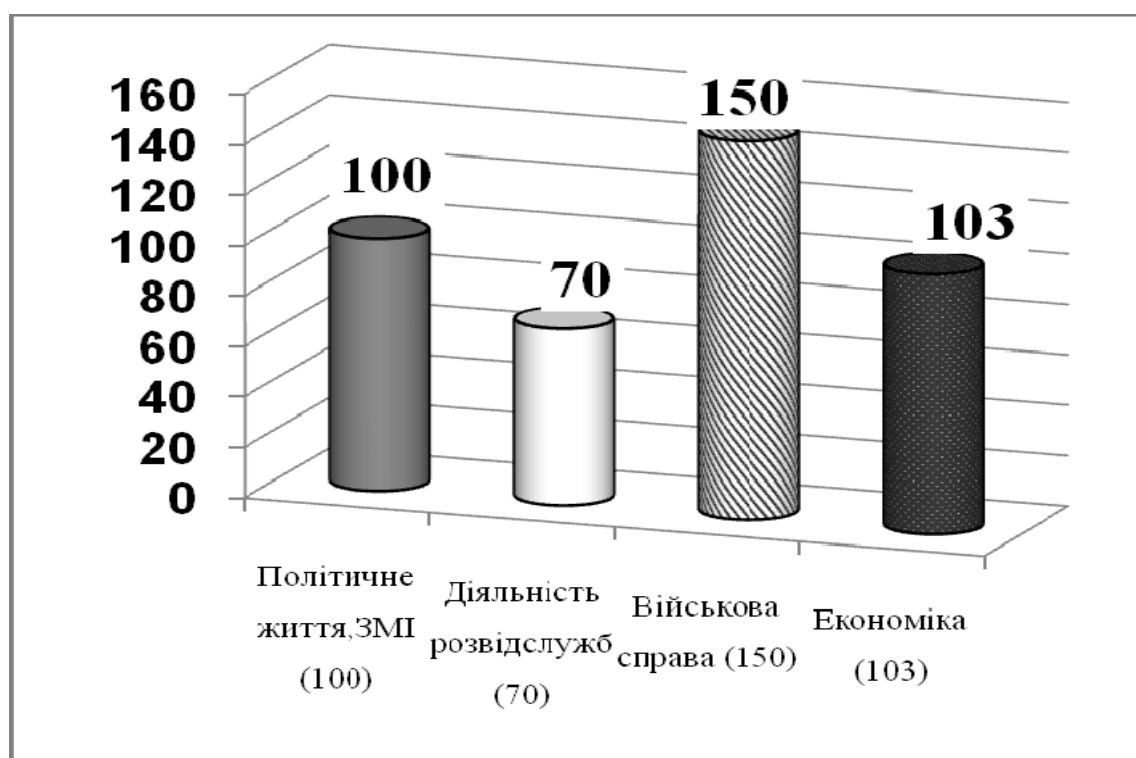

Рис. 2.1 Об'єднаний словник дієслів із творів досліджуваних авторів

Рис.3.2 Тематичний розподіл іменників моделі VN

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 2..1

Стильова структура сучасної англійської мови

СТИЛІ	Мовні функції різних функціональних стилів				
	Інтелектуально-комунікативна	Волюнтативна	Емотивна	Контактно-установча	Естетична
Ораторський	+	+	+	+	+
Розмовний	+	+	+	+	-
Поетичний	+	-	+	-	+
Публіцистичний і газетний	+	+	+	-	-
Діловий	+	+	-	-	-
Науковий	+	-	-	-	-

Таблиця 3.1

Класифікація дієслів ЛСГ «Комунікація»

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бондарко А. В. Функциональная грамматика / А. В. Бондарко. – Л.: Наука, 1984. – 136 с. 2. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті / І. Р. Вихованець. – К.: Наук. думка, 1988. – 256 с. 3. Blake N. F. A History of the English Language / N. F. Blake. – London: Macmillan Press LTD, 1996. – 382 p. Heim I. The Semantics of Definite and Indefinite Noun Phrases / I. Heim. – Amherst: MIT Press. – 1982. – 187 p.
Два автори	1. Арутюнова Н. Д. Русское предложение. – Бытийный тип (структура и значение) / Н. Д. Арутюнова, Е. Н. Ширяев – М.: Русский язык, 1983. – 198 с. 2. Льюис Г. Краткая сравнительная грамматика кельтских языков / Г. Льюис, Х. Педерсон. – М.: Издательство иностранной литературы, 1954. – 534 с. 3. Brinton L. J. The English Language. A Linguistic History / L. J. Briton, L. K. Arnovick. – Oxford: Oxford University Press, 2006. – 522 p. 4. Haegemann L. English Grammar. A Generative Perspective / L. Haegemann, J. Gueron. – Oxford, Berlin: Balckwell Publishers, 1999. – 672 p.

Три автори	1. Иванова И. П. Теоретическая грамматика современного английского языка / И. П. Иванова, В. В. Бурлакова, Г. Г. Почепцов. – М.: Высшая школа, 1981. – 285 с.
Чотири автори	1. Грамматика английского языка.. Синтаксис / Н. А. Кобрин, Е. А. Корнеева, М. И. Оссовская, К. А. Гузеева. – М.: Просвещение, 1986. – 160 с. 2. Comprehensive Grammar of the English Language / R. Quirk, S. Greenbaum, J. Leech, J. Svartvik – London, New York: Longman, 1985. – 1779 p.
Без автора	1. Теория функциональной грамматики. Локативность. Бытийность. Поссесивность. Обусловленность / [Бондарко А. В. и др.]. – СПб: Наука, 1996. – 229 с.
Словники	1. Географія: словник-довідник / [авт.-уклад. В. А. Ципін]. — Х.: Халімон, 2006. — 175 с. 2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ, термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К.: Європ. ун-т, 2007. — 57 с. 3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К.: Карпенко, 2007. — 219 с. 4. Європейський Союз: словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К.: К.І.С., 2006. — 138 с.
Дисертації	1. Буніятова І. Р. Локативные и направительные синтаксемы в среднеанглийском языке: дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Буніятова Ізабелла Рафаїлівна. – К., 1989. – 203 с. 2. Нодь В. І. Розвиток абсолютної інфінітивної конструкції в англійській мові (XII–XIV): дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Нодь Вікторія Іванівна. – К., 2005. – 166с.

Авторефера- ти дисертацій	<p>1. Медвідь М. М. Формальне й семантичне варіювання моделі <i>There-V-N(mod)-L</i> у сучасній англійській мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 „Германські мови” / М. М. Медвідь. – Харків, 2002. – 22 с.</p>
Частина книги, періодичного, продовжува- ного видання	<p>1. Гринберг Дж. Некоторые грамматические универсалии, преимущественно касающиеся порядка значимых элементов / Дж. Гринберг; [пер. с англ. Е.М. Моргуновой] // Новое в зарубежной лингвистике. – 1970. – Вып. 5. – С. 114–162.</p> <p>2. Иванова Е. Ю. О перцептивности номинативных предложений / Е. Ю. Иванова // Вопросы языкознания. – 2004. – №1. – С. 107–117.</p> <p>3. Исакадзе Н. В. Генеративная грамматика и руссистика: проблемы падежа и вида / Н. В. Исакадзе, И.М. Кобозева // Современная американская лингвистика: Фундаментальные направления. – М.: УРСС, 2006. – С. 142–167.</p> <p>4. Королев А. А. Глагол существования и связка в древнеирландском языке / А. А. Королев // Категории бытия и обладания в языке / отв. ред. В. Н. Ярцева. – М.: Наука, 1977. – С. 101–124.</p> <p>5. Краснухин К. Г. Закон Вакернагеля и структура индоевропейского предложения / К. Г. Краснухин // Вестник Московского университета. Сер. Филология. – 1997. – № 6. – С. 70–90.</p> <p>6. Ширяев Е. Н. Конкуренция предложений бытия и характеристики в разных языковых сферах / Е. Н. Ширяев // Облик слова [сб. статей РАН Ин-т рус. яз]. – М.: Издательство института русского языка, 1997. – С. 183–190.</p> <p>7. Ward G. Definiteness and the English Existential / G. Ward, B. Birner // Language. – 1995. – Vol. 71. – №4. – P. 722–742.</p>

	<p>8. van Kemenade A. Old and Middle English / A. van Kemenade // The Germanic Languages. – London, New York: Routledge, 1994. – P. 110–144.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Борщев В. Б. Бытийные и локативные предложения – что их различает? Тема – рематическая структура или диатеза. – [Електронний ресурс] / В. Б. Борщев, Б. Парти – Режим доступу: www.people.umass.edu/partee/docs/Handout_Borschev-Partee_IPIRAN.pdf.</p> <p>2. Barbiers S. On the Interpretation of There in Existentials / S. Barbiers, J. Rooryck. – Leiden University. – Режим доступу : www.ulcl.leidenuniv.nl/content_docs/faculty/rooryck/there.existentials.pdf</p> <p>3. Bacon F. The New Atlantis / F. Bacon. – Режим доступу: http://darkwing.unoregon.edu/%7erbear/bacon3.html</p>

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Болюбаш Я.Я.* Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах / Я.Я. Болюбаш. – Київ: ВВП «Компас», 1997. – 61 с.
2. *Види наукової роботи студентів (зміст, структура, вимоги)* – Житомир: Поліграфічний центр ЖДПУ, 2000. – 14 с.
3. *Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації* / Ю.І. Цеков – К.: Ред. «Бюл. Вищої атестац. коміс. України»: Вид-во «Толока», 2004. – 69с.
4. *Дубасенюк О.А., Іванченко Л.В., Сбруева А.А.* Методичні основи організації курсового дослідження з педагогіки: [методичні рекомендації]. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – 108 с.
5. *Єріна А.М., Захотай В.Б., Єрін Д.Л.* Меодологія наукових досліджень: [навчальний посібник] / А.М. Єріна, В.Б. Захотай, Д.Л. Єрін – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
6. *Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М.* Основи наукових досліджень: [навчальний посібник] / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 240с.
7. *Крушельницька О.В.* Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник] / О.В. Крушельницька – К.: Кондор, 2009. – 206 с.
8. *Логіка та методологія наукового пізнання* // Філософія: [навчальний посібник] / За ред. І.Ф.Надольного. – К.: Вікар, 1998. – С. 335-356.
9. *Музика О.Л.* Курсові роботи з психології: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / О.Л. Музика – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2007. – 104 с.
10. *Науковий стиль* // Стилїстика сучасної української мови: [посібник] / О.Д. Пономарів – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – С. 9-12.
11. *Науковий стиль мови і мовлення* // Стилїстика української мови: [навчальний посібник] / П.С. Дудик. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – С. 74-80.

12. *Онуфрієнко Г.С.* Науковий стиль української мови: [навчальний посібник] / Г.С. Онуфрієнко. – К.: «Центр навчальної літератури», 2006. – 312 с.
13. *Осадчий М.М.* Положення про організацію навчального процесу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2006. – 40 с.
14. *П'ятницька-Позднякова І.С.* Основи наукових досліджень у вищій школі: [навчальний посібник] / І.С. П'ятницька-Позднякова – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 116 с.
15. *Письменна О.О.* Підготовка анотацій, рефератів, доповідей та їх обговорень англійською мовою / О.О. Письменна – К.: НАУ, ЛВК, 2002. – 32 с.
16. *Приклади оформлення бібліографічного опису списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті* // Бюлетень ВАК України. – № 3. – 2008. – С. 9–13.
17. *Ростовський В.С., Дібрівська Н.В.* Основи наукових досліджень та технічної творчості: [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / В.С. Ростовський, Н.В. Дібрівська – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
18. *Рябцева Н.К.* Научная речь на английском языке. Руководство по научному изложению. Словарь оборотов и сочетаемости общенаучной лексики: Новый словарь-справочник активного типа (на английском языке) / Н.К. Рябцева. – М.: Флинта: Наука, 1999. – 600 с.
19. *Сажко Л.А., Гапонова С.В.* Вимоги до написання та захисту рефератів, курсових і дипломних робіт // Іноземні мови. – №2. – 1998. – С. 54-62.
20. *Спіцин Є.С., Назаров С.М.* Організація науково-дослідної роботи студентів у вищому навчальному закладі / Є.С. Спіцин, С.М. Назаров – К.: вид.центр КДЛУ, 2001. – 64 с.
21. *Філіпенко А.С.* Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: [посібник] / А.С. Філіпенко – К.: Академвидав, 2004. – 208 с.

22. *Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник] – [5-е вид.] / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 240 с.*
23. *Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради / Л. А. Пономарєнко – К.: Редакція «Бюлетня Вищої атестаційної комісії України», 1990. – 80 с.*
24. *Biggam J. Succeeding with Your Master's Dissertation. A step-by-step handbook. – Maidenhead: Open University Press, McGraw-Hill Education, 2008. – 268 p.*